

AALBORG STIFT
SÆSONPROGRAM 2017 · 2018

Teologisk voksenundervisning

Formål

Formålet med Teologisk Voksenundervisning i Aalborg Stift er at give en bred og grundig orientering om kristendommens idé-indhold og historie.

Undervisningen omfatter de fleste af de fag, der undervises i på de teologiske fakulteter i Aarhus og København.

Ambitionen er at give kursisterne en mulighed for at fordybe sig i kirkens bekendelsesgrundlag og det religiøse univers, som har sat sit præg på dansk kultur i 1000 år. Undervisningen er således et tilbud til alle, der ønsker at udvide deres kendskab til Bibelen og dens tilblivelse samt til kristendommens oprindelse, gudsopfattelse, historie og livsforståelse. Undervisningen henvender sig bredt og er åben for alle voksne i hele Aalborg Stift.

Forløb

Teologisk Voksenundervisning har en 1., 2., 3. årgang med fast pensum samt en 4. årgang med vekslende programindhold. Nybegyndere starter på 1. årgang og rykker hvert år en klasse op for at slutte med 3. årgang. Alle der har fuldført forløbet kan dog fortsætte på et fortsætterhold, 4. årgang, så længe de ønsker.

Ud over de almindelige kursusdage arrangeres der hvert år en indledende "Teologiens Dag", som i år bliver den 22. september 2017.

Der arrangeres også en afslutningsfest den 17. marts 2017.

Teologiens dag henvender sig til alle interesserede og er også for dem, der ikke er tilmeldt Teologisk Voksenundervisning.

Dagen er tænkt som en uforpligtende introduktion til den teologiske voksenundervisning, og er for alle allerede tilmeldte en måde at påbegynde en ny sæson.

Dagen er således åben for alle.

Tid, sted og undervisningsform

SÆSON 2017/18	SÆSON 2018/19	SÆSON 2019/20
7. OKTOBER	8. OKTOBER	5. OKTOBER
28. OKTOBER	27. OKTOBER	26. OKTOBER
18. NOVEMBER	17. NOVEMBER	16. NOVEMBER
9. DECEMBER	8. DECEMBER	7. DECEMBER
6. JANUAR	5. JANUAR	4. JANUAR
27. JANUAR	26. JANUAR	25. JANUAR
17. FEBRUAR	16. FEBRUAR	15. FEBRUAR
10. MARTS	9. MARTS	7. MARTS

Grundforløbet strækker sig over tre sæsoner/vintre på ovennævnte lørdage

Undervisningen foregår for de første 3 årganges vedkommende i Folkekirkens Hus. 4. årgang holder til i Domkirkens krypt. Aalborgsalen i Folkekirkens Hus har Teologisk Voksenundervisning også til rådighed. Her kan madpakker eller frokost købt i Folkekirkens Hus' Cafe indtages. Herfra er der også adgang til Husets køkken, hvor der kan hentes vand undervisningsdagen igennem.

Undervisningsdagen begynder kl.9.00 med morgenkaffe i Domkirkens krypt efterfulgt af Morgenandagt i Domkirken kl.9.30. Selve undervisningen begynder kl.10.00.

Undervisningen former sig som foredrag med drøftelse. Forløbet er som følger:

Morgenkaffe i Domkirkens krypt	09.00 – 09.30
Morgenandagt i Domkirken	09.30 – 09.45
1. lektion	10.00 – 11.45
Frokost (medbragt)	11.45 – 12.30
2. lektion	12.30 – 14.10
(4. årgang afsluttes kl.14.10)	
3. lektion	14.20 – 16.00

Lærerne

Lærerne er teologer eller andre med akademisk baggrund. I den kommende sæson underviser følgende på 1., 2., og 3. årgang: Iben Aldal, Anette Melbye Madsen, Lisbeth Michelsen, Niels Grymer, Mikael Byrial Jensen, Jørgen Jørgensen, Jens-Peter Olsen, Hanne Dahl og Folmer Toftdahl-Olesen.

Teologiens Dag

Fredag den 22. september 2017

kl.16.00 - 21.00.

Deltagere på Teologisk Voksenundervisning er mere end velkomne til at tage interesserede med til denne "Teologiens Dag". Husk tilmelding senest mandag den 18. september til sekretariatet:

Lone Brønnum Djernis tlf. 98122711

Mail: lob@km.dk.

Indbetaling af 200 kr. til reg. 9286 konto nr. 456 99 03489. Husk navn og for TVU deltagere årgang i oplysningsfeltet.

Program

kl.16.00 - 16.30

Velkomst og kaffe - Folkekirkens Hus

kl.16.30 - 18.00 Foredrag ved tidligere rektor for Pastorseminariet i Aarhus, Teologisk medarbejder

Henning Kjær Thomsen:

Luther - liv og konsekvens

Hvem var han, denne munk fra Wittenberg, der tidligt blev både doktor og professor? Og oven i købet kom til at skubbe så meget til den måde, man tænkte om Gud, verden og mennesket på, at en ny kirke og dermed også en ny kultur langsomt men sikkert udviklede sig. Og hvad har vist sig at være det vigtigste i hans indsats?

Kl.18.00 - 18.45:

Gudstjenste i Domkirken

Kl.19.00 - 21.00: Festmiddag i

Folkekirkens Hus med fællessang og musikalske indslag

1. årgang

a) Gammel Testamente.

Med udgangspunkt i læsningen af de første 11 kapitler af Første Mosebog diskuteres den såkaldte urhistorie – om verdens tilblivelse og menneskeslægtens oprindelse. Derefter gennemgås dele af patriarkhistorien (Kap. 12-50): Guds løfter til sit folk som det gennemgående tema og inddragelse af tekster fra det øvrige gamle testamente.

b) Ny Testamente.

Der undervises i den nytestamentlige tidshistorie og det Nye Testaments baggrund. Desuden læses Paulus' første brev til korintherne, dels for at få en nærmere forståelse af stridsspørgsmålene i de første kristne menigheder, dels for at blive klar over grundene til de teologiske standpunkter, Paulus indtog.

c) Systematisk teologi.

Den systematiske teologi forsøger at eftertænke temaer fra læsningen af de bibelske tekster og sætte dem ind i en større og nutidig sammenhæng. På første årgang diskuteres – i systematisk sammenhæng – grundlæggende temaer som trosbekendelse, dåb og nadver samt forholdet mellem Gud og det onde.

2. årgang

a) Ny Testamente

Det korteste og ældste evangelium, Markusevangeliet, læses for at lære dets forståelse af Jesus som Guds søn at kende. Der inddrages tekster fra Matthæus og Lukas og generelt diskuteres evangeliets tilblivelse, evangelieforskningen og dens metoder, foruden Markusevangeliets særpræg og den såkaldte "Messiashemmelighed". Endelig gennemgås Bjergprædiken (Matthæusevangeliets kap. 5-7)

b) Kirkehistorie

Der gives en oversigt over hovedtræk i kirkens historie fra dens begyndelse, som kan læses i Apostlenes gerninger, til den katolske kirke i middelalderen, Luthers reformation, op til i dag.

c) Systematisk teologi (kun efterår)

I forlængelse af nogle centrale bibelske tekster, hvor lidelsen spiller en stor rolle, ser vi på, hvordan lidelsens problem er blevet opfattet og udlagt frem til i dag.

d) Etik (kun forår)

Om foråret gives en oversigt over centrale etiske positioner op gennem tiderne ud fra spørgsmålet: Hvordan begrundes etisk argumentation?

3. årgang

a) Gammel Testamente (kun efterår)

Her gives en gennemgang af profetlitteraturens væsen og hensigt. Iflg. første Mosebog blev Israel udvalgt til det redskab, som Gud vil bruge til at hente verdens folkeslag tilbage til sig med. Profeterne holdt jøderne fast på at leve op til denne udvælgelse, og det lys, det Nye Testamente kaster tilbage på disse forestillinger, vil også blive diskuteret.

b) Kirkekundskab (kun forår)

Spørgsmål som: Hvad er kirkens kendetegn iflg. Det nye Testamente? Hvad er den evangelisk-lutherske kirkes særpræg? Hvorfor ser folkekirkens gudstjeneste ud som den gør? – vil blive gennemgået og drøftet, og vi læser bekendelsesskrifterne: folkekirkens fælles læregrundlag.

c) Ny Testamente

Om efteråret læses Johannesevangeliet: det fjerde og noget anderledes end de tre øvrige (synoptiske) evangelier. Vi læser med særlig henblik på, hvordan der fortælles om Jesus som den, der gør undere og dermed giver tegn på sin herlighed. Jesus-billedet her sammenlignes med det, man finder i Markusevangeliet. Om foråret læses Paulus' brev til romerne med vægt lagt på Paulus' placering mellem jøder og hedninger og den betydning, det har for hans teologiske tænkning.

d) Systematisk teologi

Centralt i kristendommen står den tanke, at Guds frelse af mennesker muliggøres ved, at Jesus fra Nazareth på én gang er sandt menneske og sand Gud. Denne tanke har gennem tiderne fået forskellige skikkelser, alt efter hvor vægten er blevet lagt: på det menneskelige eller det guddommelige. Disse forskydninger vil vi forsøge at indkredse.

4. Årgang - Tema: Reformationens aftryk og udtryk

- for alle dem, der gerne vil fortsætte efter grundforløbet.

7. oktober:

Lektor i Kirkehistorie og Praktisk Teologi ved Aarhus Universitet Carsten Bach-Nielsen:

1) "Reformationsfejringer gennem 400 år"

Det er 400 år siden, vi begyndte at festligholde reformationens gennemførelse. Det har været fester af vidt forskellig karakter, fordi hver tid har sin forståelse af Luther og af reformationen. Spørgsmålet er, hvor meget de har haft med fortiden at gøre. Måske har fejringerne i gudstjenesteform nok så meget udtrykt den aktuelle nutids tanker - og ladet blikket glide fremad. Hvad sker der, hvis man forsøger at rense reformationsfejringen for kristendom? Bliver det så en fest for demokrati og velfærdsstat - eller en anti-fest, hvor vi mindes alt det onde, reformationen medførte. Spørgsmålene stilles netop nu i 500-årsjubileet. Vi forsøger ved hjælp af historien at besvare dem.

2) "Reformationsbilleder 1517 - 2017"

Reformationen har fra begyndelsen benyttet sig af billeder. Også af satire og ironi. Reformatorerne har brugt billeder til opbyggelse og oplysning. Her skal vi følge billedbruget i den lutherske reformation både i kirken og i de trykte medier.

28. oktober:

Professor i idehistorie ved Aarhus Universitet Hans-Jørgen Schanz.

Den 28/10 - 3 dage før reformationsdagen - påbegyndes selve undervingen først kl.11.00.

Dagen indledes med en reformatorisk gudstjeneste i Domkirken efter fulgt af en fernisering af en ny "Tese-udstilling" i Domkirken. Alle er velkomne til det hele.

(frokosten forkortes denne dag med 15 min.)

1) Luther og filosofien

Meget sjældent høres om Luthers filosofi - og når det sker, er det altid med mange forbehold og stort set negativt. Foredraget vil vise, at Luther tænkte yderst originalt filosofisk - men han skabte ikke nogen filosofi. Foredraget er et opgør med såvel filosofiens som teologiens omgang med det filosofiske hos Luther.

2) Hvad er Europa?

For tiden tales der næste enstemmigt om Europa med undergangsstemning. Men hvad er Europa egentlig? Og er der større grund til dette mismod. Foredraget vil dels fremdrage grundelementer i fænomenet Europa og dels tale misstemningen midt imod.

18.november:

Tidligere rektor for Teologisk Pædagogisk Center Eberhard Harbsmeier:

1) Reformationen - og de politiske følger

2. Luther og humanismen - historisk og aktuelt.

9. december: Lektor David Bugge:

Reformatoriske aftryk i litteraturen

1) At tro på gudstro – om Kaj Munks skuespil "Kærlighed" (før frokost)

2) Det for alle lige – Karl Ove Knausgårds tanker om det grænse- dragende menneske og den grænseløse nåde. (efter frokost)

"David Bugge er lektor i Teologi ved Aarhus Universitet, hvor han bl.a. arbejder med forholdet mellem litteratur og kristendom."

6. januar 2018:

Lektor Benny Grey Schuster:

Findes der en luthersk kirkearkitektur?

Hvad kan arkitektur, indretning og udsmykning sige om kirken og tiden? Ved mødet med vore nye kirker vil mange

tænke, at de slet ikke ligner en kirke. Ofte er grunden nok, at vi opfatter den middelalderlige landsbykirke som den "rigtige" form på en kirkebygning, men sådan har næsten ingen af de små 200 kirker bygget i Danmark siden 2. Verdenskrig set ud. På den baggrund vil foredraget give et bud på, hvorfor kirkerne i dag ser anderledes ud, og hvad sker der, når vi moderniserer gamle kirker? Hvad er det, kirkernes rum og inventarets placering gør ved os? Kan rum og materialer ikke bare vække følelser i os, men også ligefrem skabe holdninger og meninger? Foredraget vil især gerne rejse spørgsmålet, hvorvidt der gives en særlig luthersk måde at bygge og indrette kirker på.

Benny Grey Schuster har siden 1997 været lektor ved Præstehøjskolen, nu Folkekirkeens Uddannelses- og Videnscenter. I foråret 2012 lancerede Schuster en hjemmeside om moderne dansk kirkearkitektur efter 1960:

www.kirkearkitektur.dk

Denne hjemmeside er i april 2017 blevet efterfulgt af en hjemmeside om kunst og kunsthåndværk i folkekirken siden 1945: www.modernekirkekunst.dk

27.januar 2018:

Professor i musik/forskningsleder Anne Balsnes, Agder universitet, Norge:

1) "Syng for livet – fra vugge til grav"

- Om sangens betydning gennem årsscyklussen og livets faser. Sangstemmen er vort 'nærmeste' instrument – den er en del af vores krop. Stadig flere mennesker vokser op uden at være trygge på deres egen sangstemme. I foredraget peges på sangens betydning for identitet og tilhørighed. Hvad mister vi hvis vi ikke synger sammen?

2) Luther, sang og liturgi

Med Luther blev menigheden inkluderet i gudstjenesten gennem sang – på modersmålet. I foredraget følges liturgiens udvikling fra Luther frem til moderne tid. Der gives eksempler fra den nylig gennemførte gudstjenestereformen i Den norske kirke, hvor den liturgiske musik har været et af de mest udfordrende områder.

17. februar 2018:

Lektor i kunsthistorie ved Aarhus Universitet Hans Jørgen Frederiksen:

"Reformation og kristusbilleder"

Luthers forhold til kirkelige billeder var præget af moderation. Hvor reformatorer som Bullinger og Calvin ville have alle billeder ud af kirkerne, var Luther utvetydigt imod billedstorm. Skulle billeder fjernes, måtte det være i god ro og orden og med øvrighedens billigelse. Billeder kunne bruges til at fortolke de bibelske beretninger og til at udsmykke kirkerne; men de måtte under ingen omstændigheder gøres til genstand for kult. I dette foredrag fremlægges de vigtigste aspekter af katolsk og luthersk billedbrug med særligt henblik på Kristusfremstillinger og med udgangspunkt i konkrete eksempler.

10. marts 2018:

Lektor Peter Schlepelern:

"Kristusbilleder i filmen"

Jesufilm er en veletableret filmgenre - brødrene Lumière kom allerede med et bud i 1898, og siden har der været snesevis af film - Hollywood-blockbusters som The Robe,

Greatest Story Ever Told og i nyere tid Mel Gibsons The Passion of the Christ og europæisk artfilm som Pasolinis Matthæusevangeliet og Godards Je vous salue, Marie. Foredraget vil se på denne særlige genre, men også mere bredt fokusere på frelserskikkelsen både i international film og i skandinavisk film - blandt andet hos Carl Th. Dreyer og Lars von Trier. Det er Jeanne d'Arc og Breaking the Waves, men det er også Rambo, E.T. og The Life of Brian.

Peter Schlepelern er lektor emeritus ved Københavns Universitet og har bl.a. skrevet bøger om Lars von Trier og redigeret Filmleksikon (1995, 2010).

17.marts 2018 kl.12.00 - 15.00:

Afslutningsfest i Folkekirkens Hus for Teologisk Voksenundervisning med frokost, foredrag og muntre indslag.

Tilmelding til Lone Brønnum Djernis på lob@km.dk senest onsdag den 14.marts 2018.

Pris: 200 kr. som betales ved arrangementets begyndelse - på selve dagen! Derudover kan øl, vand og vin købes på stedet.

Hver undervisningslørdag tilbyder Cafeen i Folkekirkens Hus en "Teologisk sandwich" med fisk (laks) til 50 kr. - www.cafeenaalborg.dk

Hvad tror vi på?

Folkekirken hus i Aalborg vil danne ramme om en samtale om selve det at tro. Vi ønsker at skabe et rum for refleksion over Gud i tiden og stille spørgsmålet: Hvordan er kristendommens udtryk i dag? Over flere sæsoner sættes trosbekendelsens udsagn på spidsen: Forsagelsen, skabelsen, inkarnationen, ånden/kirken i verden. Der inviteres til en fordomsfri debat om bekendelsens postulat. Hvilken betydning har bekendelsens ord ind i en nutidig kontekst?

I 2015 begyndte vi med *forsagelsen* af det vi ikke tror på. I 2016 behandlede vi den første trosartikel: *Vi tror på Gud Fader den almægtige*.

Nu er vi kommet frem til den anden trosartikel: Vi tror på Jesus Kristus. Vi har valgt at lade emnerne for denne sæson bestemme af de fem måder Kristus beskrives på i trosbekendelsen. Vi skal høre om den guddommelige, den menneskelige, den lidende, den herliggjorte og den dømmende Jesus Kristus. Som sædvanlig har vi bedt en række skarpe tænkere om at give deres bud på trosbekendelsens nutidige betydning:

Den Guddommelige:
7. september - 2017 kl. 19:30
Ved Theodor Jørgensen,
professor, dr. theol.

"Vi tror på Jesus Kristus, hans enbårne søn, vor Herre, som er undfanget ved Helligånden"

Den Menneskelige:
21. september - 2017 kl. 19:30
Ved Jørgen Carlsen, idehistoriker,
forfatter og tidl.forstander på
Testrup Højskole

"Født af Jomfru Maria"

Den Lidende:
23. oktober - 2017 kl. 19:30
Ved Helle Christiansen,
chef for Kirkens Korshær

"Pint under Pontius Pilatus, korsfæstet, død og begravet, nedfaret til dødsriget"

Den Herliggjorte:
13. november - 2017 kl. 19:30
Ved Niels Christian Hvidt,
lektor og forsker i sammenhæng
mellem tro og sygdom

"Opfaret til himmels, siddende ved Gud Faders, den Almægtiges, højre hånd"

Den Dømmende:
Foredrag 1,
20. november - 2017 kl. 19:30
Ved Henriette Pedersen, sogne og
psykiatripræst, Budolfi kirke

"Hvorfra han skal komme at dømme levende og døde"

Den Dømmende:
Foredrag 2,
30. november - 2017 kl. 19:30
Ved Torben Bramming, leder af
Brorsoncenteret og præst ved
Ribe Domkirke

"Hvorfra han skal komme at dømme levende og døde"

Læs mere på:
www.folkekirkenhus.dk

Teologisk voksenundervisning

Undervisningsafgift

Teologisk Voksenundervisning i Aalborg Stift drives som aftenskole i henhold til lov om støtte til folkeoplysning. Undervisningsgebyret for sæson 2017 - 2018 er 1.150 kr. pr. deltager. Pensionister bosat i Aalborg kommune kan deltage til reduceret pris: 700 kr. Deltagere fra andre kommuner må søge deres egen kommune om evt. tilskud.

Tilmelding

Tilmelding til undervisningen på årgangene 1, 2, 3 og 4 sker på blanketten til højre. Klip siden af og send den **senest torsdag den 21. september 2017**.

Provstisekretær Lone Brønnum Djernis står for alt praktisk (inkl. tilmeldinger) og hun træffes på tlf. **9812 2711**. Man kan også tilmelde sig pr. mail, men HUSK da at give de samme oplysninger, som kræves på tilmeldingsblanketten.

Mailadresse: **lob@km.dk**

Bestyrelsens formand er domprovst Niels Christian Kobbegaard. Sekretariat: Provstisekretær Lone Brønnum Djernis (se ovenfor)

Navn: _____

Adresse: _____

Postnr.: _____

By: _____

Telefon: _____

e-mail: _____

Fødselsdato: _____

Pensionist: _____

Bopælskommune: _____

Tilmelder mig følgende (sæt kryds i felterne):

☐

1. årgang

☐

2. årgang

☐

3. årgang

☐

4. årgang

☐

Teologiens dag den 22. september 2017 (kr. 200,00)

*Samtidig med tilmelding til Teologisk Voksenundervisning i Aalborg Stift, indbetales undervisningsgebyr på kr. 1.150,00 (700,00) til Spar Nord Bank, reg.nummer 9286 kontonummer 456 99 03489 - **HUSK at anføre navn og årgang.***

HUSK
PORTO

Teologisk Voksenundervisning
Dronning Christines Vej 20
9000 Aalborg

